

CHOROBY LUSKOVIN

LUSKOVINY:

Např.:

- Hrách
- Fazol
- Bob
- Sója
- Čočka
- cizrna

Virózy

- Výrůstková mozaika hrachu
 - *PEMV – *Pea enation mosaic virus*
- Źlutá mozaika hrachu, Źlutá mozaika fazolu
 - *BYMV – **Bean yellow mosaic virus**
- Virová svinutka hrachu
 - *BLRV – *Bean leaf roll virus*
- Obecná mozaika fazolu
 - *BCMV – *Bean common mosaic virus*

Výrůstková mozaika hrachu

Pea enation mosaic virus, PEMV

Symptomy:

- *zesvětlení nervatury, protáhlé žluté skvrny, zkadeření listů
- *drobné enace na spodní straně listů
- *deformace, zbělení lusků

- Přenos:
 - *kyjatka hrachová
 - *perzistence
- Škodlivost:
 - *snížení výnosu až o 50%
- OCHRANA:
 - *prostorová izolace
 - *insekticid u semenných porostů
 - *rezistence

Žlutá mozaika hrachu

Bean yellow mosaic virus, BYMV

Symptomy:

***žlutozelená mozaika listů
i palistů**

***zkadeření listů**

***nad 20°C a pod 12°C symptomy
maskovány**

- Přenos:
 - *kyjatka hrachová
 - *perzistence
 - *částečně osivem

- Škodlivost:
 - *snížení výnosu o 50%
 - *význam klesá

- OCHRANA:

- *prostorová izolace

- *insekticid u semenných porostů

- *rezistence

- *zdravé osivo

Bakteriógy

- Bakteriální spála hrachu
 - *Pseudomonas pisi
- Bakteriální gloriolová skvrnitost fazolu
 - *Pseudomonas syringae pisi
- Bakteriální spála sóji
 - *Pseudomonas syringae glycinae

Mykózy:

- **Mykosferelová hnědá strupovitost hrachu**

Mycosphaerella pinodes

- **Symptomy:**
 - *kořenová spála krčku, zčernání, suchá hniloba
 - *kruhové skvrny, prohlubně na listech, řapících, stoncích
 - *světlý střed skvrn - pyknidy

- Přenos:
 - *primárně osivem
 - *zbytky
- Škodlivost:
 - desítky procent snížení výnosu
- OCHRANA:
 - *moření osiva – thiram, mancozeb
 - *5 let odstup

Antraknóza fazolu

Colletotrichum lindemuthianum

Symptomy:

- *červenohnědá nervatura listů
- *skvrny na listech, luscích a semenech

Přenos:

- *primárně osivem
- *zbytky
- *konidiami během vegetace

- Škodlivost:
 - *desítky procent snížení výnosu
 - *snížení kvality zrna
- OCHRANA:
 - *moření osiva – thiram, mancozeb

- **Padlí hrachu**
Erysiphe pisi

- **Symptomy**

- *bělavé, moučnaté povlaky nadzemních částí

- *kleistothecia

- *žloutnutí, hnědnutí

- Přenos

- *konidiiemi

- *osivem

- *zbytky

- Škodlivost

- *pro zahradní a dřeňové hrachy nižší

- *pro semenářské porosty 10-20%

- OCHRANA:

- *moření osiva – thiram, mancozeb

- *aplikace fungicidů na list

Plíseň hrachu

Peronospora pisi

- **Symptomy:**
 - *nadzemní části
 - *žlutohnědé skvrny, na spodní straně povlak mycelia
 - *skvrny postupně splývají
 - *žloutnutí, hnědnutí

- Přenos:

- *půdou

- *osivem

- *zbytky

- Škodlivost:

- *pro zahradní a dřeňové hrachy nižší

- *pro semenářské porosty až 30%

- OCHRANA:

- *moření osiva – thiram, mancozeb

- *aplikace fungicidů na list

Kořenové hniloby, spála a vadnutí *Fusarium spp.*, *Rhizoctonia solani*, *Pythium spp.*, *Phoma spp.*

- Symptomy:
 - *široké spektrum, polyetiologická choroba
 - *padání klíčnicích rostlin
 - *žloutnutí spodních listů a celé rostliny
 - *vadnutí, úhyn rostliny

- Přenos:
 - *primárně konidiami
 - *saproparazité – v půdě, na rostlinných zbytcích
 - *časté deště, vyšší teploty
- Škodlivost:
 - *snížení výnosu o 5-35%
 - *kvalita, toxiny

- OCHRANA:

- *zdravé osivo

- *vyrovnaná výživa

- *zabránit predispozici

- *fungicidy – mancozeb, thiram - moření